

HALANGA FAKANGĀUE MALAGA.

Student Workbook

Hingoa :

'Apiako :

Ta'u :

HOKOHOKO

Contents

Ko hoku halanga fakangāue	2
Ko 'eku fononga	3
Ko honau fononga'anga	4
Ko hoku fa'ifa'itaki'anga	5
Ko hoku ngaahi 'ulungaanga fakafo'ituitui	6
Ko hoku fakamalumu'anga + Fakat'āt'ā ke to'o	7
Ko hoku māmani	7
Ko hoku ngaahi manako	8
Ko e ngaahi ngāue 'oku ou faka'amu ki ai	10
Ko e ngāue 'oku ou sai'ia taha ai	11
Ko hoku taimi	12
Ko 'eku ngaahi fili	13
Ko hoku kaha'u	14
Ko 'eku palani	15
Ko 'etau palani	16
Ko 'eku ngaahi fakamatala	17
Ngāue ki ai	18

“Kumi ha fale'i ke
ma'u ha ola lelei.”

KO HOKU HALANGA FAKANGĀUE

My career

'Oku fakatahataha'i mai 'e he halanga fakangāue 'a e kotoa 'o e ngaahi a'usia 'oku ma'u 'e ha tokotaha lolotonga 'o 'ene mo'ui: mo'ui fakafāmilī, fakakaungāme'a, fakakomiunitii, ngaahi fili fekau'aki mo e mālōloō, ngāue mo e ako. Ko e ngaahi a'usia ni te nau fakafōtunga 'a e ngaahi me'a 'oku fakamahu'ing'i 'e ha tokotaha pea tokonia ai 'enau ma'u ko ia 'o ha ngaahi pōto'i me'a fo'ou.

Komiunitii

Ko ha tokoni fakafo'ituitui ki he komiunitii, 'o hangē ko e ngāue'ofa ki ha kautaha 'oku 'ikai fakataumu'a ke ma'u ha tupu, siasi

'Ulungaanga fakafonua mo e ngaahi me'a fakalaumālie

'E ala tokoni atu 'a e ngaahi me'a ni ke ke mahino'i 'a e ngaahi founa kehekehe 'o e fakakaukau, ngāue, va'inga, mo fakafeangai ai 'a e kakai

Ngaahi manako

Ko e ngaahi me'a 'oku ke fiefia ke fakamoleki ki ai ho taimi mo ho ivi, 'o hangē ko e, sipoti, hiva, saienisi, fanga monumanu

Ako

Ko ha ngaahi faingamālie ako 'o tatau ai pē pe 'oku tukupau pe 'ikai tu'utu'unia, 'o hangē ko e 'apiako, lēsoni mūsika, faiako'i 'o ha me'a

Ngaahi fatongia 'o e mo'ui

Ko e ngaahi fatongia 'oku liliu 'i he kotoa 'o e taimi 'o ho'o mo'ui, 'o hangē ko e tamasi'i/ta'ahine, mātu'a, tokotaha tauhi, tokotaha ngāue

Ngāue totongi

Konga taimi, taimi kakato, tu'uma'u, ngāue fakapisinisi fakaekoe pē, fakataimi, ngāue fakakonituleki

Taukei fakangāue

Ngāue ta'évahe ke ma'u ha taukei 'i ha fa'ahinga tafa'aki

KO 'EKU FONONGÁ

My journey

'Oku 'i ai ha'ó taumu'a? 'Oku 'oatu ha ngaahi sitepu 'i he tohi ngāue' ni ke tokoni'i koe 'i ho'ó palani 'a ho'ó fononga fakangāue'.

1. Ako me'i ha ni'ihikehe

Ko e hā 'a e halanga kuo fou ai ha taha kehe 'i ho fāmili? Ko e hā 'a e me'a 'oku' ke manumanumelie'ia ai 'i ha kakai kehe?

Fai eni 'i he konga ko ia ko e: [Ko honau fononga'angá](#), [Ko hoku fa'ifa'itaki'angá](#)

2. 'Ilo'i koe

Fakakaukau ki ho ngaahi mālohinga', ngaahi manako', 'ulungaanga fakafonua'mo e ngaahi me'a 'oku' ne faka'ai'ai koe'.

Fai eni 'i he konga ko ia ko e: [Ko hoku fakamalumu'angá](#), [Ko hoku ngaahi 'ulungaanga fakafa'ituitui'](#), [Ko hoku ngaahi manako'](#)

3. Fekumi ki ho'ó ngaahi manako'

Fakakaukau ki ha me'a te ke ala manako ke fai ko ha'ó ngāue.

Fai eni 'i he konga ko ia ko e: [Ko e ngaahi ngāue 'oku ou faka'amu ki ai'](#), [Ko e ngāue 'oku ou sai'ia taha ai'](#)

4. Fakahoko ia

Vakai ki he me'a 'oku' ke fai 'i he taimi ní, pea hoko atu ki he me'a faingata'a' – ko e hā 'a e me'a 'oku' ke fiema'u ke ke hoko atu ki ai'.

Fai eni 'i he konga ko ia ko e: [Ko hoku taimi'](#), [Ko 'eku ngaahi fili'](#), [Ko hoku kaha'u'](#)

5. Nofu ki ho hala'

Siofi 'a ho'ó ngaahi taumu'a'. Talanoa ki ai mo e tokotaha fale'i fakangāue 'i ho'ó 'apiako', faiako', tokotaha fale'i', taki to'utupu', ngaahi kaungāme'a' mo e fāmili'.

Fai eni 'i he konga ko ia ko e: [Ko 'eku palani'](#), [Ko 'etau palani'](#)

6. Ngaahi talanoa fakalotolahi

Te ke ala lau fekau'aki mo e ngaahi talanoa ki he ola lelei 'o e ngāue 'a e kakai Pasifiki' 'i he ngaahi mala'e kehekehe 'i he www.careers.govt.nz. 'E ala tokoni'i foki koe 'e he Careers New Zealand ke fai ha'ó tu'utu'uni fekau'aki mo ho'ó halanga fakangāue'.

Fai eni 'i he konga ko ia ko e: [Ngāue ki ai](#)

KO HONAU FONONGA'ANGÁ

Their path

'Oku pukepuke 'e he kakai matu'outu'a ange' a e 'ilo mo e hisitōlia 'o ha fāmili. 'E ala 'omi 'e honau potō mo 'enau a'usia' ha founa vakai fo'ou ki ho'o fononga'. Faka'eke'eke ha taha 'o e kau mēmipa matu'otu'a 'o ho fāmili' ke tākiekina 'a e fononga' ni.

Ko e hala ne nau fouá

Ko e hā ha ngaahi lavame'a na'a nau laukau'aki?

Ko e ngaahi potutahi ne nau folauá

Ko e hā 'a e me'a na'e pau ke nau fai ke ma'u ai 'a e ngaahi 'ilo mo e taukei na'a nau fiema'u?

Ko e ngaahi mo'unga ne nau kaka ai

Ko e hā 'a e me'a kuo nau ikuna'í ke nau a'u ai ki he tu'unga 'oku nau 'i ai?

KO HOKU FA'IFA'ITAKI'ANGA

My hero

1. Ngaahi me'a 'oku fakamahu'inga'i ke mo'ui'aki

Fakakaukau ki ha tokotaha 'oku ke faka'apa'apa'i pe manumanumelie'ia ai. 'E ala hoko 'a e tokotaha ni ko ha tokotaha ongoongoa, tokotaha 'i ho fāmili, pe ko ha kaungāme'a.

2. Ko e hā 'a e ngaahi me'a 'oku fakamahu'inga'i, tui ki ai mo mo'ui'aki 'e he tokotaha ko ia 'oku ke manumanumelie'ia ai mo faka'apa'apa'i? Tohi'i hifo 'i lalo ha ngaahi me'a te ne ala fakamatala'i 'a e ngaahi me'a lelei taha fekau'aki mo ia.

3. Ko e hā 'a e 'uhinga 'oku hanga ai 'e he ngaahi me'a mahuinga' ni 'o ai 'a e tokotaha ni ke mahulu hake?

KO HOKU NGAAHI 'ULUNGAANGA FAKAFO'ITUITUI

My personal qualities

Ko e 'ulungaanga fakafo'ituitui 'oku' ne fa'u ho natula'. Faka'ilonga'i 'a e ngaahi me'a 'oku' ne fakamatala'i lelei taha KOE'.

Ofe'i ngofua	Anga fakafaingofua	Fa'a kātaki
Ta'eilifia	Fakakaungāme'a	Anga lelei
Tō'onga mokomoko	Fakaoli	Nima poto
Tokanga	Nima homo	Tauhi taimi
Natula 'ofa	Anga malū	Falala'anga
Lototo'a	Ngāue mālohi	Tauhi fatongia
Tokangaekina e ni'ihi kehe'	Faitotonu	'Ikai mo'ui fakafalala
Fetokoni'aki	Fakakaukau fo'ou	Fakapotopoto
'Atamai'ia	Anga 'ofa	Anga fakaalaala
Faka'apa'apa'ia	Faitōnunga	Fakamātoato
Ta'efie'unua	Tauhi founa	Anga fakakaungāme'a
'Atamai/Nima vave	Fakatokanga-me'a	Kātekina
Ivi'ia	Maau	Ala falala'anga
Vēkeveke	Fakakaungāme'a ngofua	

Fakakaukau leva ki ha ngaahi taimi na'a' ke fakae'a ai 'a e ngaahi 'ulungaanga' ni.

Ko hoku 'ulungaanga fakafo'ituitui

Founa na'a' ku fakae'a ai 'a e ngaahi 'ulungaanga' ni

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

KO HOKU FAKAMALUMALU'ANGA

My shield

Ngaahi me'a lelei 'i he'eku mo'ui

'I he peesi hoko, tā ha fakatātā pe tohi'i 'a e ngaahi me'a ni, taha 'i he kongā takitaha 'o e fakamalumu'anga:

- Ngaahi faka'ilonga mo e ngaahi makamaile 'oku' nau fakahaa'i ho 'ulungāanga fakafonua
- Kakai mahu'inga 'i ho'o mo'ui
- Kakai 'e toko tolu 'oku' ke manumanumelie'ia lahi taha ai. Ko e hā hono 'uhinga?
- Ko ha mōmeniti fakafiefia pe laukau'anga 'i ho'o mo'ui.

KO HOKU MĀMANI

My world

'E tokoni 'a e fekumi' ke ke vakai'i ha ngaahi halanga fakangāue kehekehe, 'ilo ai ki ha polokalama ako pe ako fakangāue fe'unga, tohi kole ki ha fo'i ngāue tu'upau, pe 'ilo ai ha ngāue'anga tuha mo koe.

Vakai'i mo lau

Vakai ki ha ngaahi uepisaiti pe tohi fakamatala 'a e ngaahi 'apiako faka'univēsitī, kautaha fakangāue mo e ngāue'anga, kautaha kumi ngāue mo e ngaahi kautaha fakapisinisi 'e ala ma'u mai ai ha ngāue.

'Oku ma'u 'i he ngaahi nusipepa mo e ngaahi makasini 'a e ngaahi fakamatala fekau'aki mo e ako, ako fakangāue mo e ngaahi halanga fakangāue.

Fakasio ha ngaahi tohi fekau'aki mo e kumi ngāue, pe ngaahi talanoa fekau'aki mo e kakai 'i ha ngaahi ngāue'anga kehekehe.

Talanoa

Talanoa ki he kakai kuo nau 'osi fai 'a e ngāue pe polokalama ako 'oku ke sai'ia ai.

Telefoni ki ha ngaahi ngāue'anga te nau ala fakangāue'i ha kakai 'o 'eke pe ko e hā 'a e ngaahi me'a 'oku nau siofi 'i he taimi 'oku nau fakangāue'i ai ha kakai fo'ou.

'E ala tokoni atu ho fāmili, kau tauhi, kau faiako, kau fale'i fakangāue mo ha ni'ihī kehe ke kumi ha ngaahi polokalama ako pe ngaahi ngāue 'e fe'unga mo ho ngaahi mālohingā mo ho ngaahi manako.

'Alu

'Alu ki he kautaha ako fakangāue. Fe'iloaki mo e kau tiuta mo sio ki he ngaahi nāunau fakangāue.

'Alu ki he ngaahi faka'ali'ali fakangāue pe ngaahi faka'ali'ali ki he ngaahi ngāue'anga ke fakalahi 'a ho'o 'ilo fekau'aki mo ha ngaahi halanga ngāue kehekehe.

'Alu ki ha ngāue'anga 'oku' ke manako ai 'o kole ke ke sio 'i he 'enau ngāue'anga.

Kau atu

Kau atu 'i ha ngaahi ngāue 'ofa, ngaahi polokalama fakataukey ngāue, pe ngaahi poloseki manakoa pe ngaahi me'a 'oku fakahoko 'i ho'o ngāue'anga.

KO HOKU NGAAHI MANAKO'

My interests

Fakakaukau ki he ngaahi me'a 'oku' ke manako ai 'i he ako', 'i he ngāue'anga' pe 'i ho taimi 'ataa', pea pehē ki ha ngaahi ngāue na'a' ke lau pe fanongo ai.

Tiki'i/Fakatonuki 'a e puha 'oku' ne fakamatala'i lelei taha 'a ho'o ngaahi manako' 'i he ngaahi ngāue'anga 'i lalo'. 'Oku' oatu 'a e fakatātā 'o e ngaahi ngāue' me'i he ngāue'anga takitaha, pe te ke ala vakai'i 'a e kongā 'o e uepisaiti 'a e Careers New Zealand 'oku tauhi ai 'a e Ngaahi Ngāue' ki ha ngaahi fakakaukau lahi ange.

Ngāue'anga' Ngaahi ngāue	Manako 'aupito ki ai	Manako ki ai	Manako si'isi'i ki ai	Tu'u 'i loto	'Ikai manako ki ai
Tokangaekina 'o e fangamanu' mo e fakatolonga' Tauhi paaka, tauhi sū, toketā ki he monumanu', 'ōfisa malu'i fakapaiolosia (biosecurity officer), saienisi 'ātakai	☐	☐	☐	☐	☐
'Aati mo e faiongoongo' Fai ongoongo, tokotaha fokotu'utu'u tu'uaki, tokotaha ngāue ki he ongo', tokotaha faiva, 'ētita filimi mo e vitiō	☐	☐	☐	☐	☐
Pisinisi' Pule, Fale'i ki he tokangaekina 'o e kaungāue', 'ōfisa fakatau mai/fakatau atu, tokotaha tokoni fakafō'ituitui	☐	☐	☐	☐	☐
Langa mo e ngāue lalahi' 'Akiteki, tufunga, mataotao fakasiokālafi (geospatial specialist), 'inisipēkita langa, fokotu'utu'u fakangāue (industrial designer)	☐	☐	☐	☐	☐
Ako mo e saienisi 'o e sōsiale' Faiako, mataotao 'ekonōmika, fekumi 'analaiso 'o e māketi', mataotao sitetisitika, faiako 'univēsi	☐	☐	☐	☐	☐
'Enisinia' 'Enisinia sivile, faka'uhila me'alele, 'enisinia kemikale, ngāue kasa, 'enisinia malinivaotātā	☐	☐	☐	☐	☐
Faama, toutai, vaotātā mo e maina' Saienisi ngoue, mataotao ki he 'akau', tokotaha ngāue vili, 'ōfisa toutai, tokotaha fakatokalelei kekel ki he ngoue, pule vaotātā	☐	☐	☐	☐	☐

KO HOKU NGA AHI MANAKO

My interests

Ngāue'anga Ngaahi ngāue	Manako 'aupito ki ai	Manako ki ai	Manako si'isi'i ki ai	Tu'u 'i loto	'Ikai manako ki ai
<p>Pa'anga mo e 'api 'Atita 'o e ma'u'anga ivi, pule 'api, tokotaha fakamahu'inga, alea mōkisi (mortgage broker), 'ōfisa 'akauni, ngāue fakafika (actuary)</p>	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Pule'anga, lao mo e malu Loea, palani fakakolo, 'ōfisa polisi, Fakafofonga Fale Alea, 'ōfisa kasitomu</p>	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Mo'ui lelei mo e komiunitii 'Ofisa mo'ui ki he me'a fakatu'upakee (paramedic), tokotaha fale'i, toketā nifo, mataotao ki he ongo, faka'ata, ngāue ki he komiunitii</p>	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Talitali kakai (hospitality), takimamata mo e longomo'ui (recreation) Faiako sipoti, kuki (chef), fokotu'utu'u 'o e ngaahi me'a lalahi (events coordinator), tokotaha uku, faiako fakafo'ituitui, pule hōtele</p>	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Komipiuta (IT) mo e fetu'utaki Fa'u polokalama, 'akiteki fa'upolokalama (software architect), fa'u keimi (game developer), 'analaiso fakahoko tesi (test analyst), 'enisinia laine</p>	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Ngaohi'anga koloa (Manufacturing) Ta'o mā, ngāue ukamea, ngāue pelesitiki, fa'u vaka, ngaohi koloa mei he hu'akau, fai pulusi (printer)</p>	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Fakatau fakamovetevete mo e ngaahi sevesi fakataaataha Ngaahi 'ulu, fahi manu, fakatau tuki, tokotaha fakatau, tokotaha teuteu (beauty therapist), tokotaha fakatau tokoni</p>	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Saienisii Mataotao paiolosia (Biotechnologist), saienisi fakatotolo, mataotao ki lalo fonua (geologist), paiolosia 'o e ngaahi me'a iiki (microbiologist), tokotaha ngāue saienisi, tokotaha hu'ivai</p>	☐	☐	☐	☐	☐
<p>Fefononga'aki mo e fakahokohoko ngāue (logistics) Pailate vakapuna, 'ōfisa vakatahi, faka'uli loli, tufa meili (courier), faka'uli fōkilifi, faiako faka'uli</p>	☐	☐	☐	☐	☐

KO E NGAAGHI NGĀUE 'OKU OU FAKA'AMU KI AÍ

My dreams jobs

Ngaahi ngāue 'oku ou manako ai

Meí he ngaahi ngāue kuo' ke tiki'i meí he ngaahi ngāue'anga' 'oku' ke manako 'aupito ki aí, pe manako ki aí, filí'i 'a e fo'i tolu 'oku' ke manako taha ki aí.

Ngaahi ngāue 'oku 'IKAI ke u tokanga ki ai!

Meí he ngaahi ngāue kuo' ke tiki'i ki ai 'a e 'ikai manako ki aí, hiki'i hifo 'i lalo 'a e 'uhinga 'oku 'ikai ai te ke fie fai kinautolu'.

-
- 1.** Ngāue'anga':
Ngaahi ngāue':

-
- 2.** Ngāue'anga':
Ngaahi ngāue':

-
- 3.** Ngāue'anga':
Ngaahi ngāue':

Ki ha fakamatala lahi ange mo siofi pē 'e ala fe'unga 'a e ngāue te ke ala filí' mo koe, vakai ki he uepisaiti 'a e Careers New Zealand, www.careers.govt.nz.

KO E NGĀUE 'OKU OU SAI'IA TAHA AÍ

My favourite job

Kapau te u hoko ko ha

Ngaahi me'a te u ala fai'

Ngaahi me'a te u ala fai'

Ngaahi me'a te u ala fai'

Ngaahi me'a te u ala fai'

Ngaahi me'a te u ala fai'

Ngaahi me'a te u ala fai'

Ke u hoko 'o ngāue ko ha

Ngaahi me'a te u ala fai'

'Oku fiema'u ke u ma'u 'a e ngaahi tohi fakamo'oni ako ko 'eni'

'Oku fiema'u ke u fakatupulekina 'a e ngaahi 'ilo/lava me'a ko 'eni'

Kuo pau ke u lava'i lelei 'a e ngaahi lēsoni ko 'eni'

KO HOKU TAIMÍ

My time

Vakai'i he taimí ni 'a e founga 'oku ke fakamoleki ki ai ho taimí. 'E anga fēfē ke ke faka'aonga'i lelei ange ia?

'Oku 'i ai 'a e houa 'e 168 'i he uike (houa 'e 24 x 'aho 'e 7). 'I he tēpile, fika'i 'a e lahi 'o e houa 'oku ke fakamoleki 'i he fo'i fatongia takitaha 'i ha uike anga maheni. Pea ke tā leva 'i lalo ha pā kalafi (bar graph) ke hā ai 'a e ngaahi fakamatala ni.

Fatongia

Ngāue 'i he tuku 'a e akó

Ngāue faka'api

Ngaahi fatongia ki he komiunitii, siasí, 'ulungaanga fakafonua

Tō'onga faka'aho, 'o hangē ko e kaukau, ma'u me'atokoni, fefononga'aki

Ngaahi manakó, 'o hangē ko e sipoti, va'inga, mūsika

Mālōloo, 'o hangē ko e, feohi mo e ngaahi kaungāme'a

Akó, kau ki ai 'a e ako 'i 'api

Mohe

Houa

Fakakātoa

168

Fa'u leva ha kalafi (bar graph) 'o ho'o ngaahi houa, ke ke sio ai ki he tu'unga ho uike

Ko hoku uike

Ngāue - 'i he tuku 'a
e akó

Ngāue faka'api

Komiunitii

Tō'onga faka'aho

Ngaahi manakó

Mālōloo

Akó

Mohe

Taimí 'i he houa

0

10

20

30

40

50

60

70

80

90

100

KO 'EKU NGAARI FILI

My choices

Hili ko ia ho'o feinga ke ke 'ilo'i koe' mo e ngaahi faingamalie kehekehe, kuo' ke hanga atu leva ke ke fakahoko ha ngaahi faitu'utu'uni lelei.

Manatu'i, 'oku 'ikai ko 'ene tu'u' eni 'o ta'engata, fai pe'a e me'a 'oku totonu' ki he taimi ni'. Te ke ala fai ha ngaahi tu'utu'uni fo'ou fekau'aki mo ho'o halanga fakangaue' lolotonga ho'o mo'ui' 'i ha'o liliu 'a ho'o fakakaukau', liliu ho'o ngaahi palani', mo tupulekina fakaekoe.

1. Ko ia ai, ko e ha'a e fili hoko 'oku fiema'u ke u fai?

'O hangē ko 'eni', 'Oku fiema'u ke u fili 'a e polokalama ako ke u fai 'i he ta'u kaha'u.

2. Ko e ha'a e ngaahi faingamalie kehekehe 'oku ou feinga fili mei ai?

'O hangē ko 'eni', ako ki ha mata'itohi 'enisinia pe kamata 'i ha polokalama ako ngāue 'i he tafa'aki ki he 'akau fua' (horticulture).

3. Ko fē 'a e faingamalie 'oku fe'unga mo e tu'unga 'o 'eku 'ilo', ngaahi me'a 'oku ou fakamahu'inga'i (values), ngaahi manako' mo e tō'onga mo'ui? Talanoa ki ai mo ha kakai 'oku nau 'ilo koe', kuo nau fou 'i ha taukei tatau pe fakahoko 'a e ngaahi faitu'utu'uni tatau.

4. 'I he taimi ni', tau pehē pe kuo' ke fili 'a e taha 'o e ngaahi faingamalie'. Fehu'i angē kiate koe, ko e ha'a 'eku ongo'i ki he 'eku faitu'utu'uni? 'Oku ou longomo'ui, hoha'a, fiefia, loto mamahi, ongo'i tau'atāina? 'E anga fēfē ha fakakaukau mai 'a ha ni'ihi kehe ki he 'eku tu'utu'uni kuo fai?

5. 'I he taimi ni' fakakaukau angē kuo' ke fili 'a e taha 'o ho'o ngaahi faingamalie kehe' pea' ke 'eke kiate koe 'a e ngaahi fehu'i tatau.

6. 'I ho'o sio ki he fakamatala kuo' ke tana'ki mo e fakakaukau kuo' ke fai, lototo'a ke ke fili 'a e taha 'o ho'o ngaahi fili.

KO HOKU KAHA'U

My future

Tohi'i hifo 'a ho'o ngaahi taumu'a, 'o sitepu 'e taha 'i he taimi, kamata 'i lalo.

Ko 'eku taumu'a taimi lōloa

Ko 'eku taumu'a taimi lōloa!

Taumu'a taimi nounou

Sitepu 'uluaki

KO 'EKU PALANI

My plan

Tohī'i 'a ho'o ngaahi taumu'a', mo e founga mo e taimi te ke fakakakato ai kinautolu.

Ko e hā?

Ko 'eku ngaahi misi' mo e ngaahi taumu'a'

'I he a'u ki he taimi fē?

'E fēfē kapau?

Ngaahi pole'

'I he a'u ki he taimi fē?

Founga?

Ngaahi sitepu ke ngāue'i

'I he a'u ki he taimi fē?

Ko hai?

Ko hai 'e tokoni atu? 'E malava pē ki ha fāmili, tokotaha fale'i fakangāue, faiako, faiako pule, tokotaha fale'i, pe taki fakalotu ke tokoni atu

'I he a'u ki he taimi fē?

KO 'ETAU PALANI'

Our plan

'Oku tu'u tafa'aki 'a e ngaahi mātu'a tauhi fānau' ke nau fakalotolahi'i koe 'i ho'o fononga 'i ho halanga fakangāue'. Tohi'i ho ngaahi taumu'a', mo e founga te mou fakakakato fakataha ai kinautolu'.

Ko e hā?

Ko 'eku ngaahi misí' mo e ngaahi taumu'a'

'I he a'u ki he taimi fē

'E fēfē kapau?

Ngaahi pole'

'I he a'u ki he taimi fē

Founga?

Ngaahi sitepu ke ngāue'i

'I he a'u ki he taimi fē

Ko hai?

Ko hai 'e tokoni atu? 'E malava pē ki ha fāmili, tokotaha fale'i fakangāue, faiako, faiako pule, tokotaha fale'i, pe taki fakalotu ke tokoni atu

'I he a'u ki he taimi fē

KO 'EKU NGAHI FAKAMATALA'

My notes

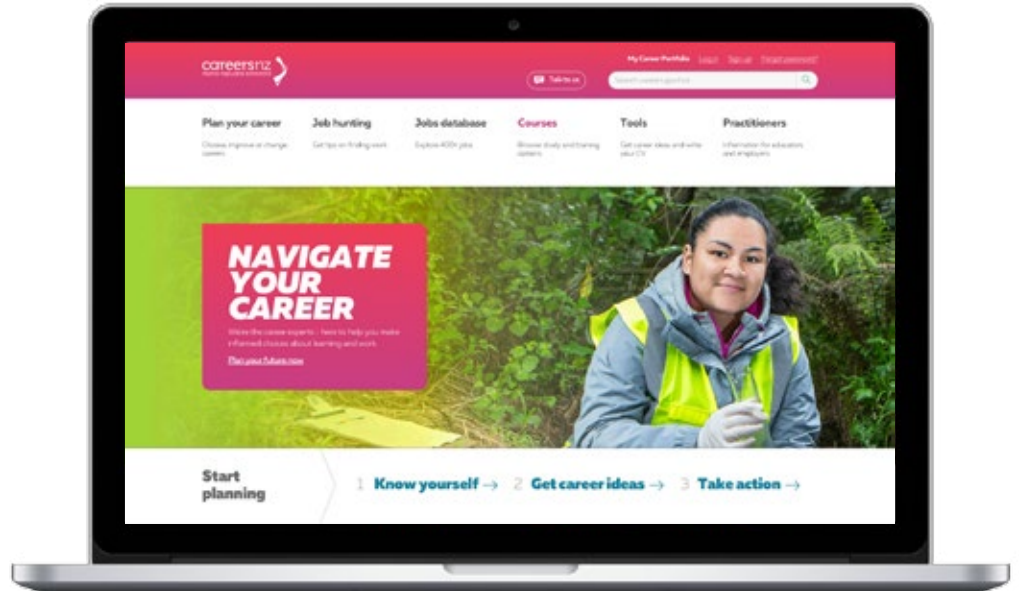
NGĀUE KI AI

Take action

‘E ala tokoni‘i koe ‘e he Careers New Zealand ke fai ha‘o ngaahi tu‘utu‘uni fekau‘aki mo e ako ngāue, akó mo e ngāue lolotonga ‘a ho‘o mo‘ui. Vakai ki he ‘emau uepisaiti:

careers.govt.nz

You can get in touch with our expert careers advisors from 8am to 6pm Monday to Friday. You can call, text, email a question or chat online.

0800 222 733

Free text CAREER to 434

Ngaahi me‘angāue ke tokoni atu

Ngaahi me‘angāue ke tokoni‘i ha‘o fekumi ki ha ngaahi faingamālie halanga fakangāue ke ke ala fili mei ai ‘o ala fe‘unga mo koé.

Fale‘i mataotao

Ma‘u atu ha fale‘i fekau‘aki mo e faitu‘utu‘uni, kumi ngāue mo e tohi kole ngāue.

Fakamatala fakaikiiki

Fekau‘aki mo e ngaahi ngāue, kau ki ai mo e me‘a te ke fiema‘u ke ke hū‘aki ki ha ngāue, tu‘unga ‘o e ngāue ki he kaha‘u, mo e ngaahi talanoa fekau‘aki mo e kakai ‘i he ngāue.

Level 3, 22 Willeston Street
PO Box 9446, Wellington 6141
New Zealand

www.careers.govt.nz

New Zealand Government

Te Kāwanatanga o Aotearoa

Tonga

CS0125

ISBN 978-0-473-36897-5

© Careers New Zealand August 2016